823/09

Den 29. juni 2009 blev i sag nr. 74.209:

xxxx xxxxx xxxxx xxxxx
xxxxxxx xxxxxxxx
xxxx xxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Boet efter forsikringstageren, der havde ulykkesforsikring i Topdanmark Forsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at udbetale erstatning ved klagerens død.

Selskabet henviser til, at det af lægejournalen fremgår, at klageren døde som følge af en blodprop i hjernen, hvorfor der ikke er dækning ved død i henhold til forsikringsbetingelserne.

Det fremgår af sagen, at nu afdøde den 23/1 2008 om aftenen for vild på en mark, hvorefter han blev fundet bevidstløs og nedkølet den næste morgen. Han blev bragt til hospitalet, hvor han afgik ved døden den 12/2 2008. Af journalnotat af 24/1 2008 fra Sygehus V. fremgår bl.a.:

> "24.1. skal pt. starte med antabusbehandling af et alkoholmisbrug. Da hustruen kommer hjem, finder hun ud af, at han har drukket i stedet for. De har skænderi over dette. Pt. ligger sig til at sove. Ved 19.30 tiden om aftenen går han en tur med familiens 2 hunde, sådan som han ofte gør på det tidspunkt. Kl. 22,00 er han endnu ikke kommet hjem, og hustruen kører de vanlige ruter, han plejer at gå, uden at finde ham. Da hun kommer hjem, alarmerer hun politiet, hvor hun oplyser, at pt. de seneste år har været deprimeret i mere eller mindre grad. Aktuelt syntes han dog at være i bedring. Pt. er endv. kendt med tabletbeh. sukkersyge.
> D. 25.1. alarmeres Falck. Pt. er fundet livløs inde på en mark. Da de ankommer til stedet, er der dog gispende respiration.

På vej i ambulancen er der ventrikelflimmer.
Der gøres stød x 10
Ved ankomst til skadestuen Aa. sgh. er pt. hypoterm, med en tp. på 23.
Pt. opvarmes på hjerte-/lungemaskine. Sederes, respiratorbehandles. Der gøres CT af cerebrum, der giver indtryk af ve. sidigt nytilkommet temporalt infarkt. Rtg af thorax viser hø. sidig basal pneumoni.
CT af thorax og abdomen: viser flere lungeatelektaser. Bilat. pleuravæske samt fraktur af costa 3 og 4 bilat.
Pt. trappes ud af sedation, men fortsat ukontaktbar og overflyttes til H. intensiv afd. mhp. fortsat respiratoraftrapning.
Pt.s hustru er ked af, at der såvel i notaterne fra Aa. samt her i afdelingens notater er nævnt, at pt. har efterladt et afskedsbrev.
Dette er ifølge pt. hustru ikke sandt. Pt. har ikke været spec. deprimeret d. 24. og lettere alkoholpåvirket om eftermiddagen, men fik sovet og ifølge hustru ikke spec. alkoholpåvirket, da han forlod hjemmet og han er ikke påvirket af andre stoffer eller medicin. Føler sig heller ikke skidt tilpas."

Af afdødes journal fremgår ligeledes:

"01.02.08 Medicinsk tilsyn
54-årig mand, som var fundet den 24.01.08 udendørs i hypotermi, temp. 22,6 grader. Kendt med depressiv tilstand og alkoholoverforbrug.
Type II diabetes. Der har angiveligt været gispende vejrtrækning, ifølge notater fra Aa. hjertestop med ventrikelflimren, som DC- konverteres til sinusrytme. Var intuberet og sederet og varmet op. Blev vurderet af neurologer den 27.01., hvor man har konkluderet, at det drejer sig om delvist bevaret hjernestammereflekser og reaktion. Klinisk billede fuldt foreneligt med svær hypoksisk hjerneskade, som formentlig inddrager hjernestammen. Der ses umotiverede BT-svingninger. Planen er, at man udvider med EEG og ACP mhp. vurdering af prognosen.
Pt. er fortsat afhængig af respirator. Det ser ud til, at der er kommet lidt flere spontane bevægelser, ifølge familien forsøger han at åbne øjnene.
Imidlertid er han i behandling for infektion, dels er der enterokokker i trakealsekret, dels er der ultrasoniske og biokemiske tegn til kolecystit."

Som følge af politiets afhøring af forvagten på Sygehus V. fremgår i afhøringsrapport:

"Undertegnede rettede tlf. henvendelse til Sygehus V., hvor J.H. blev gjort bekendt med anledningen.
Hun forklarede, at hun via patientens journal var orienteret om, at han den 24. januar 2008 var blevet fundet på en mark i livløs tilstand. Patienten blev indbragt til Aa. Sygehus med ambulance, idet der var blevet foretaget genoplivning. Patienten var nedkølet og havde hjerteflimmer.
Patienten kom ikke til bevidsthed.
Patienten blev lagt i respirator, og på grund af pladsproblemer var han blevet overført til Sygehus V.
Afhørte oplyste, at patienten var kommet i behandling med antibiotika.
Afhørte var ikke klar over, om patienten var påvirket af alkohol, ligesom hun ikke var klar over, om patienten havde indtaget noget med henblik på selvmord.
Med hensyn til dødsårsag, ville hun ikke afvise, at afkølingen og patientens hjerteflimmer og efterfølgende genoplivning var medvirkende årsag."

Af beskrivelse af CT-scanning den 3/2 2008 fremgår:

"**CT-skanning af cerebrum uden i.v. kontrast** viser normalt kalibrerede og midtstillede ventrikler og normal sulcus-tegning. Sammenlignet med tidligere tilsvarende undersøgelse fra Aa. Sgh. S. dateret 25.01.08, findes et uændret lavattenuerende område fortil i venstre occipitallap. Udseendet er foreneligt med infarkt, men anden aetiologi kan ikke udelukkes. Der er ikke tilkommet infarkt-forandringer eller tegn på blødning siden den sidste undersøgelse. Der er velbevarede basale cisterner."

Af afhøringsrapport af 12/2 2008 fremgår:

"**Egen læge, R.S.F.** telefonisk kontaktet i sagens anledning.
Oplyste, at han g.d. havde talt med en overlæge på HS vedr. hans patient, og ved denne samtale havde afhørte fået det indtryk, at nu afdødes tilstand var stabil med tendens til en lille bedring.
Oplyste videre, at nu afdøde kunne betegnes som en svag, ubeslutsom og depressiv person, der periodevis drak meget alkohol. I forbindelse med en hofteoperation havde han været meget langt nede psykisk. I september måned 2007 havde nu afdøde fået ordineret Risolid mod abstinenser og d. 18/1 var han påbegyndt en antabusbehandling efter pres fra hustruen og børn.
Afhørte var bekendt med, at nu afdøde havde en promille på over 2,0 ved indbringelsen til Å. Sygehus Syd.
Ej videre."

Af politirapport af 14/2 2008 fremgår bl.a.:

"*Sagens* genstand
Retslægeligt ligsyn afholdt sammen med embedslæge N.H.-N. i kapellet på H.S.
Konklusion – dødsmåde: ulykkestilfælde, dødsårsag: følgeskader forårsaget af hypotermi (nedkøling)."

Afdødes hustru anførte i skadeanmeldelse af 28/2 2008 til selskabet:

"Af uforklarlige årsager forvildede min mand sig ud på en mark – faldt om – pga. tåge og mørke blev han først fundet næste morgen – stærkt afkølet bragt til Aa. S. – lå bevidstløs frem til 12/2, hvor han sov ind.

4 Beskadigelsen
a. Hvilken beskadigelse er der sket?
(Skriv f.eks. om det er højre eller venstre)
Hjertestop."

Embedslæge N. H.-N. anførte i dødsattest af 23/4 2008:

"

Dødsårsag I. Det sygdoms-, misbrugs- og/eller skadesforløb der førte til døden			ICD 10	Tidsrum mellem relevant sygdoms opståen og dødens indtræden
A	Den umiddelbare dødsårsag:	Andre former for shock	R578	Timer
B	Som var en følge af:	Hypothermia accidentalis	T689	

C	Som var en følge af:	Fodgænger skadet i uspecificeret ulykke, ej trafik	V091	
D	Den tilgrundliggende dødsårsag:			

Dødsårsag II. Andre stadig aktive sygdomme, misbrug eller skader, der kan have medvirket til døden.	ICD 10	Tidsrum mellem relevant sygdoms opståen og dødens indtræden
Periodisk depression, p.t. af lettere grad	F330	År
Skadelig brug af alkohol	F101	År

"

Selskabet anførte i skrivelse af 17/6 2008 til afdødes hustru:

"Under henvisning til din mands dødsfald den 12. februar 2008 har vi tidligere modtaget anmeldelse i henhold til hans ulykkesforsikring.

På grund af omstændighederne i forbindelse med den anmeldte begivenhed har vi indhentet kopi af den optagne politirapport, kopi af de foreliggende sygehusjournaler samt kopi af dødsattesten.

Alle disse oplysninger har herefter været forelagt for flere af vores rådgivende læger, som alle udtaler, at din mand ikke er død som følge af noget ulykkestilfælde, men derimod som følge af sygdom, - blodprop i hjernen - som ikke er dækket af ulykkesforsikringen.

I denne forbindelse henledes opmærksomheden på forsikringsvilkårenes afsnit, hvad dækkes ikke, side 25, og forklaringen side 26 om at ulykkesforsikringen ikke dækker enhver sygdom og udløsning af latente (skjulte) sygdomsanlæg, selv om sygdommen er opstået eller forværret ved et ulykkestilfælde, såvel som ulykkestilfælde, der skyldes sygdom og forværring af følgerne af ulykkestilfælde, der skyldes tilstedeværende eller tilfældigt tilstødende sygdom.

Se det med gult opstregede i medfølgende forsikringsvilkår.

Det fremgår af oplysningerne fra Sygehus V., at din mand er blevet ramt af en blodprop i hjernen, og det er så forklaringen på, at han har mistet bevidstheden og efterfølgende får hjernestammeskade som medfører organsvigt, som er dødsårsagen, d.v.s. alt er en følge af sygdom, som ikke er dækket af en ulykkesforsikring jfr. ovenstående.

løvrigt skal vi gøre opmærksom på, at vi ikke har haft mulighed for at få din mand obduceret, hvilket vi havde forlangt, hvis dødsfaldet var blevet anmeldt så betids, at vi havde kunne nå dette.

Dette bevirker, at bevisbyrden nu er vendt om, idet det er dig, der skal bevise, at din mand er død som følge af sygdom, og ikke os, der skal bevise, at han er død som følge af sygdom, hvilket vi dog har påvist jfr. de foreliggende lægelige oplysninger."

Afdødes hustru anførte i mail af 26/6 2008 til selskabet:

"Jeg modtog i sidste uge afslag på udbetaling af min mands ulykkesforsikring med den begrundelse, at jeres læge vurderede, at min mand var død af en blodprop i hjernen. Embeds-

lægen har til mig oplyst, at de anså dødsfaldet, som følge af en ulykke. Du har sendt journaloplysninger fra indlæggelsen, men ikke fra embedslægen? Desuden finder jeg det besynderligt, at når I kan drage den konklusion i jeres afdeling, at den afdeling, der arbejder med livsforsikringen stadig har brug for journalindsigt 30 år tilbage i tiden?"

Boet efter afdøde har ved skrivelse af 29/6 2008 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal udbetale erstatning som følge af dødsfaldet. Til støtte herfor er anført:

"Min mand T. er død efter en ulykke den 23/1 2008. Han gik om aftenen tur med vores hunde, men kom aldrig hjem igen. Jeg selv og senere politiet leder. Først om morgenen den 24. blev han fundet på en mark, liggende bevidstløs og stærkt afkølet. Han havde fået et ildebefindende og mistet orienteringen i den stærke tåge. Topdanmark vil ikke udbetale forsikringen, idet de påstår, at min mand er død af en blodprop, men i dødsattesten står der, at han er død efter en ulykke.

Det forekommer besynderligt, at en afdeling kan konstatere dødsårsagen til at være en blodprop i hjernen, samtidig kan den afdeling, der behandler livsforsikringen ikke udbetale denne, fordi de skal bruge flere oplysninger for at fastslå dødsårsagen. De søger oplysninger 30 år tilbage!"

Selskabet har ved skrivelse af 10/7 2008 fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

"Vi er opmærksomme på, at embedslægen skriver i sin dødsattest, at kunden skulle være død som følge af en ulykke. Men vi er ikke enig i den vurdering. Det fremgår tydeligt af sygehusjournalen, at der er dødelige skader i hjernen, som ikke er en følge af nedkølingen. Derfor er det vores vurdering, at det er blodproppen, som er den primære årsag til hans fald og efterfølgende følgesymptomer i hjernen. Men at nedkølingen har været med at forværre hans tilstand.

Endvidere oplyser hustruen, at afdøde også havde en dødsdækning i vores livselskab. De har ikke taget stilling til udbetaling endnu og er fortsat i gang med at indhente oplysninger. Hustruen kan ikke forstå, hvorfor de indhenter yderligere oplysninger, når vi har truffet en afgørelse på ulykkesforsikringen.

Det er en livsforsikring, og der er andre kriterier for dokumentation inden eventuel udbetaling fra forsikringen. Jeg må derfor henvise til afdelingen, hvis der er yderligere spørgsmål til deres behandling af sagen.

Desuden skal vi gøre opmærksom på, at vi ikke har haft mulighed for at tage stilling til obduktion, idet dødsfaldet først er anmeldt knapt en 1 måned efter hændelsen. I henhold til forsikringsvilkårene er det nødvendigt, at anmelde dødsfaldet indenfor 48 timer, hvis vi skal have mulighed at bede om en obduktion. Den mulighed har vi ikke haft i denne situation.

Vi ønsker at fastholde vores afgørelse
Vi har lagt vægt på oplysningerne i sygehus journalen, hvor det fremgår, at forsikredes sygdomsforløb er præget af følger efter en blodprop i hjernen og efterfølgende hjernestammeskade og organsvigt. Han dør den 12. februar 2008.

Hans fald på marken og nedkølingen efter en nat udenfor er medvirkende til de alvorlige konsekvenser, men det er vores overbevisning, at blodproppen er den primære årsag til hans fald.

Derfor har vi afvist at betale erstatning til afdødes hustru, idet hendes mands dødsfald er fremkaldt som følge af sygdom, og det ønsker vi at fastholde overfor Ankenævnet."

Klagerens advokat anførte i skrivelse af 3/12 2008 til nævnet:

"Under henvisning til Topdanmarks skrivelse af 10. juli 2008 til Ankenævnet for Forsikring anføres i 5. afsnit på side 2, at det i henhold til forsikringsvilkårene er nødvendigt at anmelde dødsfald indenfor 48 timer, hvis selskabet skal have mulighed for at bede om en obduktion. Jeg har gennemgået folderen med forsikringsvilkår og kan ikke se, at det af denne folder fremgår, at der skulle være en frist for anmeldelse af dødsfald. I øvrigt bestrides det, at en eventuel obduktion ville have ændret bevisgrundlaget i sagen. Jeg henviser her bl.a. til den tidligere fremsendte erklæring fra embedslægen, dateret 15. oktober 2008. Skrivelsen fra Embedslægen vedlægges på ny.

Det gøres gældende, at der er tale om en ulykke, og på baggrund heraf skal der ske udbetaling af dødserstatning fra afdødes ulykkesforsikring.

Der er tale om en situation, hvor afdøde bliver fundet på en mark. Det fremgår af en vidneforklaring fra politirapporten, at afdøde findes liggende ca. 10 m inde på en mark. Vidnet forklarer, at det var svært at se eftersøgte ude fra vejen, idet han lå i et traktorspor.

Et ulykkestilfælde defineres i vedlagte forsikringsbetingelser, som noget der sker pludseligt og er udefrakommende. I nærværende sag er det udefrakommende element markens ujævnheder og det dybe traktorspor, som i øvrigt gør, at afdøde ikke kunne ses ude fra vejen.

Hvorvidt afdøde har fået et ildebefindende eller en blodprop i hjernen er ikke afgørende for, hvorvidt der er indtruffet et ulykkestilfælde.

Det er min opfattelse, at Ankenævnet kan lægge til grund, at der er indtruffet en ulykke, og at det er ulykken, der er skyld i dødsfaldet.

Det er ingen lægelig dokumentation for, at dødsfaldet skyldes andre omstændigheder, herunder en eventuel blodprop. Det fremgår af anmeldelsesrapporten under overskriften 'Sagens genstand', at der udover at være tale om et ulykkestilfælde, så er dødsårsagen følgeskader forårsaget af nedkøling. Der er altså tale om følgeskader efter nedkøling som følge af faldet på marken/traktorsporet. Dødsårsagen skyldes således ikke andre komplikationer som påstået af Topdanmark."

Selskabet anførte herefter i skrivelse af 12/2 2008 til nævnet:

"Som tidligere nævnt er vi ikke enige i embedslægens besvarelse på dødsattesten. Der er tydelige oplysninger i journal materialet, at der er dødelige skader i hjernen, og det ikke er en følge efter nedkølingen.

Udtalelsen fra embedslægen giver ikke nye oplysninger, som giver anledning til ændring af vores vurdering. Vi lægger vægt på de faktiske oplysninger i journalen om T.B.s sygdomsforløb„ som er præget af følger efter en blodprop i hjernen og efterfølgende hjernestammeskade og organsvigt."

Selskabet anførte senere i skrivelse af 18/12 2008 til nævnet:

"Vi kan ikke se, at der er nye oplysninger, som giver anledning til ændring af vores tidligere afgørelse. Vi vil gerne fremhæve, at der ikke er oplysninger i journalmaterialet, som viser tegn på, at T.B. skulle have været udsat for et ulykkestilfælde med skade på kroppen, som måtte forårsage, at afdøde ikke kunne rejse sig igen fx. hovedtraume, benbrud m.v.

Derfor henfører det til, at afdøde måtte være ramt af blodprop i hjernen, og dermed må han primært være faldet om pga. de disse omstædigheder.

Endvidere henviser advokaten til en beskrivelse af en telefonsamtale mellem afdødes ægtefælle og overlæge E.S. I beskrivelsen af samtalen gør lægen rede for, at der ikke skulle være tale om et selvmordsforsøg.

Vi har ikke lagt vægt på oplysningerne om lægernes mistanke om selvmordsforsøg. Der er tale om formodninger, og derfor har vi i stedet for lagt vægt på de faktiske oplysninger, som er i journalen omkring sygdomsforløbet."

Klagerens advokat anførte herefter i skrivelse af 6/1 2009 til nævnet:

"I Topdanmarks skrivelse af 12. december 2008 anføres, at der er oplysninger i journalmateriale om, at der er dødelige skader i hjernen, og at dette ikke er en følge efter nedkølningen. Jeg må gøre opmærksom på, at dette er Topdanmarks fortolkning og ikke faktum.

Det anføres ligeledes i Topdanmarks skrivelse af 12. december 2008, at Topdanmark lægger vægt på, at sygdomsforløbet er præget af følger efter en blodprop i hjernen og efterfølgende hjernestammeskade og organsvigt. Det er igen Topdanmarks fortolkning af journalerne og ikke faktum.

Det er som om, at Topdanmark lægger til grund, at et eventuelt ildebefindende eller en blodprop i hjernen er den direkte årsag til dødsfaldet. Det gøres gældende, at denne konklusion og årsagsforbindelse er udokumenteret.

Der er ingen dokumentation for, at et eventuelt ildebefindende eller en blodprop i hjernen skulle være tilstødt før ulykken, og på baggrund heraf og under henvisning til embedslægens skrivelse af 15. oktober 2008 samt under henvisning til den af embedslægen udarbejdede dødsattest, kan det lægges til grund, at der er tale om et ulykkestilfælde."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Hvad dækkes
a. Direkte følger af ulykkestilfælde*.
…
f. Direkte følger af ulykkestilfælde*, der skyldes besvimelse eller ildebefindende.
…
Hvad dækkes ikke
…
b. Enhver sygdom og udløsning af latente sygdomsanlæg, selv om sygdommen er opstået eller forværret ved et ulykkestilfælde*, såvel som ulykkestilfælde*, der skyldes sygdom og forværring af følgerne af ulykkestilfælde*, der skyldes en tilstedeværende eller tilfældigt tilstødende sygdom.
…

Ordliste
…
Ulykkestilfælde*
Legemsbeskadigelse som rammer den sikrede* ufrivilligt gennem en pludselig* udefra kommende hændelse."

Nævnet udtaler:

Indledningsvis bemærker nævnet, at en livsforsikring og en ulykkesforsikring har forskellige betingelser for udbetaling som følge af et dødsfald.

På det foreliggende grundlag finder nævnet ikke anledning til at kritisere, at selskabet ikke har anset dødsfaldet som en følge af et ulykkestilfælde. Dette udelukker dog ikke, at en nærmere bevisførelse under en retssag vedrørende dødsårsagen kan medføre et andet resultat.

Med dette forbehold

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen